

prezgodni grob najdejo! Katera žival pa prebavlja hitreje kakor kokoš? Se-li ni čuditi, kolika obilica prej naštetih stvaric ima prostor v jedni sami kokoši! Le poskusi z lastno roko ugonobiti gosenice in beline, ki objedajo jedno zelno glavo in videl bodeš, koliko spretnosti premoreš pri tem delu nasproti kokoši! Seveda, tu in tam že gre kako pero tudi z pečenko vred kokoši v kljun, a saj je tebi pri mizi tudi zelenjava ljuba poleg mesa.

Škoda torej, katero morejo kure pri svojem delu napraviti, ni nikakor imena vredna, če pomisliš, koliko sto škodljivih mrčesov jedna sama kokoš ugonobi.

Pa cel dan ne smejo kokoši le ob tem živeti ostati — škodi jim na zdravju. Zgodilo se je že, da so se takorekoč preoblele in poginile. Morajo poleg črvičev dobiti (vsaj zvečer) nekoliko zrnja. Najboljša je koruza, ki je težja, kakor drugo žito in zato več izda, ter imajo kokoši tudi po noči dosti dela s prebavljanjem.

Ne le v zelnik ali cvetnjak, tudi v sadovnjak naj bi se večkrat spuščale kokoši. To se tem lažje zgodi, ker v sadovnjaku smejo biti, kedarkoli je in brez varuha, dočim jih v drugih vrtih ni varno pustiti samih. Pa saj ima vedno kdo, če gospodinja ali dekla, kaj opraviti v vrtu, pri taki priložnosti naj pusti vrata odprta in kokoši pridejo precej. Ko otide, se pa zopet pokličejo ali naženejo iz vrta.

Sejmovi. Dne 22. septembra v Poličanah (svinjski sejem). Dne 24. septembra v Arnožu, Slov. Bistrici, Šmartnu pri Slov. Gradcu in na Remšniku. Dne 25. septembra pri Sv. Trojici v Slov. goricah. Dne 26. septembra v Imenem (svinjski sejem). Dne 28. septembra v Čmureku.

Dopisi.

Iz Ljubljane. (»Društvo za zgradbo zavetišča in vzgojevališča«) se je nedavno osnovalo in pravila tega društva bila so z odlokom visoke c. kr. deželne vlade kranjske z dne 18. novembra 1893, št. 14471, odobrena. Iz teh društvenih pravil je razvidno, da je društvu namen, za rešitev in vzgojo zanemarjenih dečkov zgraditi v Ljubljani zavod na versko-nravni podlagi, ki se bode po dovrstitvi izročil vodstvu č. Salezijancev, ki se izključno bavijo z vzgojo moške mladine. V ta zavod sprejemati je v vzgoji zanemarjene dečke, kateri ne smejo družih javnih učilnih zavodov več obiskovati in ki drugače popolnem brez vzgoje ostanejo in kot nevedni, delamrzn, brezumni in nenravni ljudje dorasejo. Taki ljudje postanejo potem velika nevarnost za mesto, deželo in sploh za celo državo in človeško družbo. Ti dečki imajo se v zavodu poučevati v vseh predmetih ljudske šole ter se bodejo po svoji sposobnosti kot rokodelci, ali pa za kak drug poklic vzgojevali. V prvi vrsti obračala se bode skrb na to, da se gojenci pravno poboljšajo in kot pošteni ljudje vzgojujejo. Potreba tega zavoda razvidna je že iz statističnih podatkov, nabranih na tukajšnjih mestnih šolah, kajti pri popisu konstatovanih bilo je nad 60 tacihi za ta zavod godnih dečkov! Važnost osnovanega društva in njegovih smotrov priznala je pa sijajno Nj. ces. in kralj. visokost presvetli gospod nadvojvoda Fran Ferdinand d'Este v dekretu z dne 24. majnika 1894, št. 369, v katerem izreka, da je blagovolil prevzeti visoko pokroviteljstvo temu društvu. V tem dekretu izraža presvetli pokrovitelj željo, da se težavna naloga, katero si je društvo stavilo, srečno reši celemu človeštvu v korist in da blago podjetje rodi obilo uspeha! Istotako našlo je društvo tudi pri prevzvišenem gospodu knezoškofu dr. Jakobu Missiji bla-

gotno podporo, kajti isti priznali so iz verskega in rodoljubnega stališča veliko potrebo tega društva, pristopili mu kot ustanovnik in priporočili isto želeč, da bi se našlo obilo število članov in podpornikov in da se čim prej dovrši vzgojevališče in zavetišče! Zavetišče ima se o priliki 50letnice preslavnega vladanja Našega presvetlega cesarja Frana Josipa I., t. j. dne 2. decembra 1898, slovesno otvoriti, kajti podpisani odbor je uverjen, da na ta način najdostojnejše dokaže svojo preudarno hvaležnost in lojalnost proti milemu svojemu vladarju in očetu mnogobrojnih narodov, katere štiti z enako ljubeznijo in skrbnostjo. Stroški stavbe tega zavoda preračunani so na 100.000 gld. in ker društvo nobenega lastnega imetja ne poseduje, nabrati bode treba celo vsoto po doneskih rednih članov, ustanovnikov in sploh po prispevkih milosrčnih rodoljubov in dobrotnikov. Ker bode zavetišče velike koristi za celo človeško družbo, torej tudi za vsako občino, prepričan je podpisani odbor, da se sme zaupno obrniti tudi do Vas z udano svojo prošnjo, da blagoizvolite društvene namene pospeševati, bodisi s primerno podporo, bodisi da pristopite društvu kot član ali pa ustanovnik in da priporočate rodo- in človekoljubno naše društvo, katero se prav posebno plemenito versko-domovinsko dejanje imenovati mora, v prijateljskem krogu v blagohotno podporo! Za vse, kar boste v korist blagega podjetja storili, izrečena Vam bodi iskrena zahvala in Bog Vam vse stotokrat povrni! Društveni odbor.

Iz Ormoža. (Važno posvetovanje.) Na poziv okrajnega odbora dne 9. avgusta 1894, št. 223, zbrala so se občinska predstojništva ormoškega okraja in nekateri okrajni zastopniki dne 16. avgusta 1894 v dvorani ormoške čitalnice na posvetovanje po objavljenem dnevnem redu. Spočetka zborovanja spominja se okrajni načelnik, g. dr. Ivan Geršak, žalostnega prigodka, kateri je najvišjo cesarsko hišo zadel s smrtjo nadvojvode Viljema, ter izrazi svoje sočutje, kateremu pritrldijo vsi navzoči, vstavi iz svojih sedežev, ter sklenejo c. kr. namestniku, ekscelenci gosp. baronu Kubecku, po okr. načelniku, g. dr. Ivanu Geršaku, poslati nastopni brzojav: »Pri okrajnem zastopu ormoškem zbrani občinski predstojniki celega ormoškega okraja in navzoči okrajni zastopniki izrazili so po govoru okrajnega načelnika o tužnej osodi, katera je s smrtjo gospoda nadvojvode Viljema zadela najvišjo cesarsko hišo, globoko sožalje in udanost ormoškega okraja, proseči, naj se blagovoli ta izraz iskrenega sožalja in udanosti sporočiti na najvišje mesto«. Na ta brzojav je slavno c. kr. okr. glavarstvo z dopisom dne 10. septembra 1894, št. 217 vsled ukaza vis. c. kr. namestništva dne 29. avgusta 1894, št. 2761 okrajnemu odboru prijavilo, da je Njega veličanstvo najmilostiveje račilo izreči najvišjo zahvalo za izraženo sožalovanje. — Z ozirom na ukaz vis. dež. odbora dne 30. maja 1894, št. 4314 in 3362 o načrtu postave, tikajoče se povzdige govedoreje, poroča obširno okrajni načelnik, dr. Ivan Geršak, in se je na vprašanja, katera je v tej zadevi stavil vis. dež. odbor, sklenilo odgovoriti tako-le: 1. želeli je, da bi bil tudi okr. načelnik ali njegov namestnik ud ogledne komisije za živino za celi okraj; 2. v postavo naj se sprejme določba, da se morajo tudi taki biki licencirati, katere rabijo posestniki za pripuščanje samo svoje živini; 3. umestno bi bilo, da se namesto regijonalnih razstav vpeljejo v načrtu postave označeni ogledi goveje živine; 4. občinski uradi do sedaj niso izvrševali po postavi o povzdigi govedoreje pristojbe jim pravice kaznovanja in bi bilo torej jako želeli, to pravico kaznovanja, prenesti na politična okrajna oblastva; 5. podpore, katere dajeta država in deželni zbor za nakup bikov čistega plemena, za premiranje plemenskih bikov pri ogledih goveje ži-

vine in za premiranje plemenskih bikov pri licenciranju, naj se na noben drug način ne porablja; 6. Ormoški okraj ne spada do sedaj v nobeno izključljivo plemensko okolico in se najbolje v tem okraju upeljava pingavsko pleme; 7. priporoča se, naj bi se okrajnemu zastopu dala pravica, da po zaslišanju c. kr. kmetijske družbe in v sporazumljenju z deželnim odborom določuje pleme v svojem okraju. — Na ukaz vis. dež. odbora dne 2. julija 1894, št. 4104, o rešitvi ribolovnih pravic poroča okrajni odbornik g. Makso Robič in se je sprejel predlog našega poslanca g. Jermana. Na dotična vprašanja vis. dež. odbora sklenilo se je odgovoriti tako-le: Ustanovitev ribolovnih okrožij je želeli, v to svrhu mora se vršiti odkup in se nima odkupiti izvrševanje ribištva, temveč ribolovne pravice kot take. — Z ozirom na ukaz vis. dež. odbora dne 15. julija 1894, št. 29443/93 o slučajnej noveli k obč. vol. redu poroča g. Vekoslav Krajnc in se je v tej zadevi storil sledeči sklep: Izmed 33 občin ormoškega okraja je samo 6 takih (Hum, Jastrebec, Pušenci, Središče, Šalovci in Trgovišče), ki nimajo občinskih delov ali krajev. Tam pa, kjer taki obč. deli ali kraji (katastralne občine) so, ni zastopstvo teh v občinskem zastopu navadno dovoljno. Pri volitvah so skoraj povsod borbe (Osluševci — Cvetkovci, Velika nedelja »Spodnji« in »Gornji«, Vodrance — Godeninci, Franjkovci, Lopersice, Koračici — Sv. Tomaž itd.) Občani cepijo se v stranke in močnejša vlada in zmaguje nad slabše. Vsled tega hira delovanje občinskih zastopov in ne odgovarja splošnim zahtevam, niti splošnej koristi. Z ozirom na to sklenejo zbrani občinski predstojniki Ormoškega okraja in navzoči okrajni zastopniki, okrajnemu odboru svetovati, naj isti dela na to, da se enak zakon, kakor je za Tirolsko in Predaleško zakon z dne 14. oktobra 1893, št. 32 dež. zak., tudi pri nas uvede. — Konečno ponovi se občinskim zastopnikom ukaz okrajnega odbora dne 6. maja 1894, št. 135, izdan vsled ukaza vis. dež. odbora dne 16. aprila 1894, št. 7900, da se mora občni zbor občanov, imajočih volitveno pravico, v smislu § 75 obč. reda vršiti v vseh slučajih, kjer se gre za naloge, ki presegajo 20% neposredne dache ali 15% užitnine. — Ti sklepi storili so se s pomočjo obč. predstojnikov in odbornikov, ker okrajni odbor in zastop ne moreta delovati, ker se ni najvišjega potrjenja načelnikovega in njegovega namestnika, ki sta bila izvoljena vže dne 24. januarja 1894. Na druge strani pa se iz tega vidi, da vsi narodni slojevi ormoškega okraja radostno žrtvujejo svojo pomoč, če se gre za obče koristne in narodno-gospodarske reči.

Od Sv. Barbare pri Vurbergu. (Nova maša.)

Dne 26. avgusta je bila pri nas slavnost, o katere naj tudi širji svet nekaj izve. Tega dne daroval je č. gosp. Ernest Trstenjak Vsemogočnemu svojo prvo sv. mašo. Ker že dolgo ni bilo tukaj primicije, prihitelo je od vseh strani brez števila ljudi. Slavnostno pridigo so imeli č. g. župnik Murkovič, v katerej so kaj lepo označili častitljivost in visokost duhovskega stanja. Po cerkveni slavnosti vršila se je na domu novomašnikovem v krasno okinčani utici prelepa narodna slavnost, katera gotovo ostane Barbarčanom v neizbrisnem spominu. Umetno in priprosto narodno petje je poviševalo veselje, napitnice in govori pa so vzbujali v domačinih versko in narodno zavest ter je dramili iz toli pogubne zaspčnosti. Posebno se jim je polagalo na srce: Barbarčani, pošiljajte odslej rajši svoje nadarjene sinove v latinske šole, začnite spoznavati, da ste Slovenci ter bodite z vsem srcem vneti za svojo domovino in za svoj lepi slovenski jezik! Da ti vspodbudni govori obrodé zaželjeni sad in da Bog ohrani mnogo let gosp. novomašnika, sedaj že kaplana, cerkvi in domovini, to je iskrena želja pisca teh vrstic. C.

Iz Maribora. (Napisi.) Vse slovenske rodoljube prosimo, da skrbijo za to, da si bode vsak obrtnik in krčmar omislil slovenski napis. Ti napisi vam bodo delali pred svetom čast. Le nemške napise hoče napravljati neki M. Piwetz pri Sv. Lenartu. Kakor obrtnik moral bi vendar vedeti, da mora strankam napise delati, kakoršnih si želijo, ne pa odsvetovati slovenske. Gosp. Piwetz pravi, da slovenskih napisov ne zna delati in s tem marsikoga preslepi, da si dá obesiti nemško brozgo na steno v sramoto celemu slovenskemu rodu. Škoda za slikarja, ako ne pozna slovenskih pismenk, a upamo, da se jih bode naučil; če ne, pa naj pobere svojo ropotijo ter se naj napoti v nemški »raj«!

Od Sv. Križa poleg Slatine. (Domoljubu v slovo.) Kadar boš čital, dragi bralec, ta dopis, ne bo že več pri nas one osebe, po kateri vsi žalujemo — č. g. M. Ulčnika. Na splošno žalost našo so se ločili od nas in preselili v krasno Savinjsko dolino. Kaj smo ž njimi zgubili, vé prav ceniti le tisti, ki do čistega pozna slatinske razmere. Že več desetletij bijejo tukaj nemškutarski liberalci krut boj zoper naš narod slovenski. Če tudi jih lahko preštejemo na prste svojih rok, držali so vendar dolgo časa tri najvažnije občine v svojih pestéh — Slatino, Tokačevo in Spodnje Sečovo. S pomočjo teh občin hoteli so vrinuti popolno slovenski okolici nemško šulvereinsko šolo ter nas ponemčiti ž njo. Kdor je imel le iskrico ljubezni in sočutja do slovenskega naroda, ni mogel križem držati rok in gledati, kako nemški volk trga slovensko jagnje. Ljudstvo samo si ni moglo pomagati, ker je deloma preslepljeno tavallo po »stopinjah nemškutarskih voditeljev, deloma pa tudi ni bilo kos zvijači in prekanjenosti slatinskih liberalcev. Pa prišli so mu na pomoč svetokrižki duhovniki z nekaterimi drugimi rodoljubi. V prvi vrsti med njimi stali so č. g. Ulčnik. Sedem let so se borili neustrašljivo, hrabro in pogumno zoper nemškutarski liberalizem. Ž njihovim prihodom k Sv. Križu je pač Slatinčanem preminola doba debelih — in napačila doba sedem suhih krav. S kakim ponosom in ošabnostjo so zidali na Slatini nemško-šulvereinsko šolo, češ, s to bomo vam Slovencem zasukali vrat! Pa šola že stoji toliko let, kolikor imamo božjih resnic, in resnica je ta: šola še ni odprta. Dolgo so se repenčili slatinski liberalci v občinskih in šolskih odborih, pa smo jih pomeli iz njih, in dandanes smemo s ponosom reči: Slatina, Sečovo in Tokačevo je naše. In k temu sijajnemu uspehu pripomogli so nam veliko č. g. M. Ulčnik. Zato pa vsklikni danes z menoj, dragi bralec, rekoč: Bog plati, gospod Martin, in Vas živi mnogo let na obalah divne Savinje! Hvaležni Križevljani Vam pa obetamo, da hočemo z jekleno pestjo držati to, kar ste nam pomagali priboriti.

Od Sv. Jurija ob Ščavnici. (Naše bralno društvo) priredilo je dne 15. avgusta veselico s petjem, deklamacijami in govori. Radostnega srca smo pozdravljali na Kreftovem vrtu po večernicah lepe vrste domačinov, ki so se letos bili zbrali v mnogo večjem številu, kakor lani. Kakor vselej, počastilo nas je tudi letos-lepo število sosedov iz Ljutomera, Male Nedelje, Sv. Andraža, Sv. Antona, Kapele; že za njihovo navzočnost, ki nam priča, kako živo se zanimajo za napredek našega ljudstva, moramo se jim zahvaljevati, bolj pa še za ljubeznivost, s katero so nam ponudili vse svoje pevske moči; zlasti je omenjati neumorno delavnega g. Cahrla od Male Nedelje, ki je dospel k nam s celim svojim moškim zborom. Na splošno zadovoljnost vršile so se vse točke dnevnega reda, izmed katerih je gotovo najvažnejši bil slavnostni govor g. A. K. Za predmet si je izvolil »kmetško vprašanje« današnjega dne; v poljudni obliki je razpravljajal neznosno stanje kmečkega ljudstva ter obširno razkladal uzroke, radi katerih pro-

pada blagostanje na kmetih; davki se množe, dohodki padajo leto za letom; vendar si je tudi kmet sam nekoliko kriv svoje bede: kje je ono staro priprosto življenje, ki se je kinčalo naše dedeke? Kje zadovoljnost z domačo hrano, kje s priprosto obleko? Kazal je govornik na potratnost in nasladnost v hrani, ki ni primerna težkemu kmečkemu delu, na gizdavost v obleki itd., ter koncem svojega govora prišel do sklepa, da kmetu mora priti država kmalu na pomoč, ako noče, da se jej v bližnjem času zruši ta glavna njena podpora, neodvisen krepek kmečki stan, a da je kmetu samemu zopet kreniti na pot stare priprostosti in treznosti, ako mu je mar, da še hodi tudi njegov vnuk in pravnuk po istej grudi, kakor on. Burno odobravanje je sledilo govornikovim razpravam; toda kmalu se je zaslislalo mrmranje med nekaterimi kmeti, ki pa niso razumeli, da je govornik imel najboljši namen. V današnjih slabih časih: se ne priporoča samo kmetškemu stanu priprostost in delavnost, ampak tudi drugim stanovom. — Nato vršil se je zabavni del. Večerno solnce je zlatilo vrhove dreves, v kojih listju je šumljal igraje se večerni vetrič: ves kras poletnega večera razlival se je po zeleni Ščavniški dolini, ko je med obširno družino zavladala zgovorna zabava; petje se je razlegalo, napitnice so se glasile, kozarci žvenketali — objemala nas je že pozna noč, ko smo se poslavljali.

Iz Slov. Bistrice. (Naš izlet.) Dne 2. kimovca je napravila naša podružnica sv. Cirila in Metoda izlet na Spodnjo Polskavo, kjer je priredila veselico v prostorih gosp. Hrastnika. Veselica se je sijajno vršila. Govstov se je zbralo od vseh krajev toliko, da so bili vsi prostori prenapolnjeni. Prvomestnik, preč. g. kanonik Anton Hajšek, so pozdravili z poljudnimi in jednatimi besedami vse udeležence ter so vsem priporočili v podporo družbo sv. Cirila in Metoda, povdarjaje, da ima ta družba namen na verski in domoljubni podlagi vzgajati slovensko mladino, da ta ostane iz srca udana katoliški veri, slovenski domovini in svetlemu vladarju. Med drugimi govorniki se je posebno odlikoval naš nadopolni abiturijent, g. A. J. Mladi govornik se je v kratkih besedah oziral na kmečki stan. Spodbujal je kmete, naj se prebudijo iz dolgotrajne zaspanosti, naj opustijo mlačnost v narodnih stvareh, katera se še v Slovenbistriškem okraju žalibog tolikokrat nahaja. Slovenski kmet naj se nikdar ne sramuje svojega stanu; kajti njegov stan je imeniten, za nas Slovence najimenitejši stan. — Veselica se je sijajno vršila in za to se imamo zahvaliti našim pevcem in tamburašem, v prvi vrsti neumornu delavnemu g. Poljancu, nadučitelju v Čresnjevcu. Bog daj našim vrlim pevcem in tamburašem tudi za naprej složno delovati in v mični umetnosti napredovati, da nas bodo še večkrat razveseljevali in zabavljali!

Iz Žalca. (Krčmar Virant.) V nedeljo, dne 16. t. m. vršila se je na Žalskem dirkališču običajna vsakoletna konjska dirka. To priliko so porabili nekateri Celjski Slovenci, da so poleteli v bližnji gostoljubni narodni trg. Neka večja družba, v kateri je bil pisec teh vrst, zašla je po naključju v gostilno »pri kroni«, katero ima sedaj neki Virant v najemu. Družba obstoječa iz 13 oseb dobila si je sama v »salonu« neko umazano mizo ter se posedla krog nje. V tem pa pride na dvorišče pred ta dvomljivi salon par Celjskih komijev, kateri so si zastonj iskali sedeža. Kar na mah pa prileti krčmar Virant in meni nič tebi nič, pograbi našo mizo ter jo nese prisilecem vkljub temu, da smo mi že krog nje sedeli. Na vprašanje, zakaj to, odrezal se je: »Die draussen sind mehr wie Sie, wenns Ihnen nicht recht ist, so gehns fort«. Samo ob sebi se umeje, da se je naša družba takoj razžaljena vzdignila ter odšla. No,

pa te olike še ni bilo dovolj; ko je eden gospodov te družbe povedal odhajajoč krčmarju, da to ni lepo, in da si bode to gostilno in pa gostilničarjevo neolikanost gotovo dobro zapomnil, dobil je ta-le zares krasni in tega okroglotrebušnega, praznoglavnega rezervnega infanterista vredni odgovor: »Kusch, sonst kriegst ane übern Schädl!« Vse to potrdi lahko dvanajst prič. Kaj je tega »birta« tako razburilo, ni mi znano. Najbrž mu ni dopadlo, ker je naša družba govorila slovenski, ali pa ker je bilo v družbi par poštenih slovenskih kmetov, od katerih grošev živi. Zaponnite si kmetje, ki ste do sedaj zahajali v to gostilno, tega krčmarja, pa tudi vi izletniki! Saj je v Žalcu toliko narodnih gostilnic s tako gostoljubno postrežbo, da je veselje. Vi, gospod »birtaus« Virant pa, ki znate goste tako lepo tikati, na svidenje!

Od Nove cerkve. (Letina.) Precej dobro se nam, hvala Bogu, letina kaže. Pšenična mlatev se je nam dobro obnesla. Koruzo nam hoče črv žalibog popolnoma uničiti. Sadjevca (tolke) bode obilo. Tudi z vinska trto smo precej zadovoljni in nam kaže veselo trgateg. Samo nekateri zanikerni posestniki vinogradov tožijo, da jim hoče peronospora vinograde popolnoma uničiti. Pa kdo je temu kriv? Nihče drugi, kakor sami! Kdor hoče dobre vinograde imeti, treba je truda in dela, pa jih ne sme v nemar pustiti, da ga še ne okoplje in pusti, da plevel raste, kakor hoče, da je večji, kakor trs. No, škropljenje zoper strupeno roso z galico, to jim pač ne gre v glavo, kdo si bode še takšno »koštanje« napravljati? Pridni vinogradniki, skrbite, da bode imeli vinograde lepo obdelane in da ne zamudite škropljenja, in gotovo se vam bode trud obilno povrnil!

Od nemške meje. (Nemškutarška omika.) Neki kmet iz Spodnje Velke si je na poti iz Cmureka privoščil v krčmi kozarec vina in pišče. Tedaj pa prideta v tisto krčmo dva znana nemškutarja od Marije Snežne. Pečenko našega kmeta sta željno ogledovala, češ, za najini grli bi dobro — došla, ako bi se po ceni dobila. Naš kmetič ne pozabi svoje žene, tudi njej kupi pišče, zavije v papir in shrani v žep. Poredneža to vidéva, dobrikata se kmetu in — izpeljata iz žepa ženi namenjeno pečenko. Krčmarica njima pri tem pomaga, v kuhinji pripravi pišče na krožnik ter prinese na mizo. Dišala njima je ta pečenka, ki se je — najcenejše dobila. Povabila sta tudi kmeta in ta je še potem plačal precej vina za neposušni grli, ker se ju drugače ni mogel odkrižati. Domov gredé potipa kmetič v svoj žep, ali o joj, piščeta za ženo ni — več; prišlo pa mu je takoj v glavo, da sta mu ona dva imenitna gosta pečenko požrla. —j.

Iz Kozjanskega okraja. (Za cerkve) sestori nekaj let sem prav veliko po naši dekaniji. Iz Pilštanja je že nekdo naznanil, da so darovali 6000 gld. za prenovljenje cerkve. Oči so se nam radovale in srce, ko smo gledali, kako je Pilštanjska cerkev široka, dolga in visoka, kako je tlak po celi cerkvi enak, stene slikane, podobe na oltarjih natorno lepe brez zabuhlih obrazov, in klopi nove. Kdor premišluje, da imamo od Boga vse, rad kaj iz hvaležnosti dá za božjo čast. Po mnogih drugih farah so tudi hvaležni otroci nebeskega Očeta in še bodo. V Kozjanski farni cerkvi je kupljen nov veliki oltar in cerkev je slikana. Zvonovi so za tako malo faro zelo veliki. — V Podsredi stopi človek v farno cerkev prav rad. Pridne roke gospodov in farmanov so pripomogle, da je v tem stoletju dodelana in 8. avgusta 1810 posvečena cerkev res hiša božja, kakor se spodobi. Visoke stene so snažne, okna velika, da je cerkev zelo svetla, na podobah se vidijo uljudni in sveti obrazi, klopi so trdne in žagrad obširen. Zvonovi in orglje pojejo pretresljivo. Poslednje čase popravljajo kapele kri-

ževega pota na Staro goro k Materi božji sedem žalostij. Dosti stopinj in prošelj je bilo treba storiti za potrebne stroške, pa saj je Bog dal nogo in jezik, da se vzdigajo za potrebe. Zaslužno plačilo od Boga ne bo izostalo. — V fari Sv. Petra omenim novo Lurško kapelo na Sv. gorah. Čisto na vrhu gore stoji. Taka je od lani, da je vredna svojega imena. Čez vse se dopada podoba Matere božje, narejena na Tirolskem. Romarji se hodijo trumoma Mariji priporočat v to kapelo in v veliko romarsko cerkev. Nekdo je te dni podpisan v romarskih bukvalah z Italijanskega, drugih več iz Dunaja, Budapešte, Bosne in od drugod. V St. Petru hočejo popraviti farno cerkev. Neka troha je že nabrana. Treba je popravila pri tej cerkvi, ker je nizka, ozka in kratka. Če se popravi, se bodo leže vsi ljudje v njej zbirali, da bi poslušali, kaj Bog od njih terja. Živo je treba popravila pri tej cerkvi, ker so inženirji preračunili, da se stišči v njo komaj 500 ljudi, fara pa šteje čez 2800 ljudi. Če 800 otrokom ni treba v cerkev hoditi, ostane 2000 ljudi, ki so po krščansko dolžni vsako nedeljo in praznik biti spodobno v Bogu zbrani pri sv. maši. K dvema praviloma je mogoče v njo dvakrat 500 ljudem dohajati. Kje pa naj drugih tisoč spolnjuje krščansko dolžnost? Za lastno zveličanje in božjo čast se mora tedaj kaj storiti. — Zelo iznenadi človeka farna cerkev pri Sv. Miklaužu v Polju. Nimajo kapitalov založenih in med ljudmi ni bogatinov, pa ker se vlagali vneti s skupnimi močmi, povišali so cerkev za več sežnje, so jo osnažili in nove zvonove kupili, da po gosposko izgleda zunaj in znotraj. — Buča farna cerkev ne zaostaja za Poljsko, in Podčetrtkom je veselje poslušati nove buče zvonove. Slednjič se se pogleda v Zagorje in Dobje, so tudi tam prav prikupljive hiše božje. Gospodje in ljudstvo delajo. Le tako naprej! Bog je dober plačnik.

Iz St. Lovrenca v Puščavi. (Vrlemu možu v spomin.) V četrtek, dne 6. t. m. smo pozemeljske ostanke v obče spoštovanega in jako priljubljenega moža materi črni zemlji izročili; bil je Blaž Pajtlar, po domače Grubelnik, brihten in imovit kmet iz občine Kumen. Pred poldrugim letom prepustil je lepo kmetijo svojemu najmlajšemu sinu ter živel s svojo skrbno in postrežljivo ženo od tega časa zadovoljno in brezskrbno v svojej novej hišici tik podružnice sv. Radegunde, pri kateri se je ono nedeljo shod obhajal. Bil je takrat, kakor zmiraj, še prav vesel in je celo družbo s svojimi dovtipi za pošteno dobro voljo kratkočasil. Druzega dne je zbolel, ter v torek popoldan ob četrti uri svojo dušo izdihnil. Oče Grubelnik je bil zaveden Slovenec in se ni bal osebno za pravice svojega naroda na svetlo pokazati; kar je namreč storil, storil je iz lastnega dobrega prepričanja in jasnega razuma, pa ni bil tudi prenapet, kateri gosteje kaj skazi, kakor pa hasne. Mož beseda več velja, kakor kup zlata. Ubogim je zmiraj in povsodi rad pomagal in jim nikdar durij ni zapiral. V dolgotrajnem spominu bode živela njegova neusahljiva dovtipnost, ker je pri vsake priliki in v vsakem položaju znal kako šalo ali »špas« povedati, ter je zdaj tega, zdaj onega malo zbodel ali potipal, ne da bi pametnega človeka razžalil. Smelo rečemo, da med kmetiškim stanom daleč na okrog zastoj iščemo človeka, kateri bi bil tako poln naravnega humorja ali šaljivosti, kakor je bil rajnki oče Grubelnik. Bodi vsem v blagi spomin in v priprošnjo priporočen!

Iz Slov. goric. (Posojilnica) se je pri Mariji Snežni izročila prometu, ki je bil prvi uradni dan 800 gld., o čemer o priliki več, in zato je jeza nemškutarjev ogromna. G. nadučitelj pravi, da neče nič imeti z novo posojilnico, ker lahko drugod svoj denar založi. Naj le, Slovenci pač ne bomo hrepeneli po njegovih »šul-

vereinskih« groših in onem drobizu, ki ga dobi okoli 100 gld. za prodano drevesca iz šolskega vrta, učencev pa ne pusti na vrt, da bi se kaj naučili. Učencem bi moral oskrbovati vodo, ker dobiva za to plačilo, pa kaj se on za to zmeni! Učenci si morajo sami nositi vodo in se spenjajo na župnijski vodnjak, ki je silno globok. Kaj pa, ako se kedaj zgodi kaka nesreča? G. dopisnik »Mariboržanke«, brigajte se torej najprej za svoje posle in ne udrihajte po vrli slovenski duhovščini, ki daje Bogu in cesarju, kar jima gre! Ali vas ni ganilo, kako so č. g. župnik Marije Snežne vodili romarje v Marijino Celje, kakó lepo so dali procesiji, akoravno pičli, zvoniti in imeli še večernice? Vam je seveda ljubši kak Slovincem sovražen Cmurečan, kakor pošten slovenski duhovnik, posebno čislata bojda onega Cmurečana, ki hodi z nemškimi dijaki k sv. Ani krulit: »Die Wacht am Rhein!« Upam, da vas prej ali slej pamet sreča!

Od nekod. (Zadet)? Gosp. urednik! Vi ste v predzadnjem »Slov. Gospodarju« med »Raznimi stvarmi« poročali, »kaj iz nemškutarja postane«, o nekem nemškutarju na Slovenskem. Ker na slovenskem Štajarju živi blizu štiri sto tisoč samih Slovincem in nekaj stotin nemškutariev, tedaj naj človek iztuhta iz vaših vrstic, kdo in kje je tisti nemškutar! Vi ste si gotovo mislili, katerega te vrstice zadevajo, bode že vedel; in bralci »Gospodarja« smo si mislili, da tisti, katerega ste zadeli, bode lepo tiho. Ne vem, katerega nemškutarja ste v mislih imeli, ali tukaj se je jeden oglasil, na katerega »paše« vsaka beseda. Veste, gosp. urednik, kaj naš nemškutar pravi? Bodem se že »vertheidigo« v »Marburger ceitingi«. Res na to »vertheidigo« smo pa radovedni, kako se bode tiste smrdljive luže opral in ves nedolžen stopil pred svet. Bode menda težko šlo, ker že vrabci po strehah čivkajo in pripovedujejo o tej nemškutarski zadevi. No, ta nemškutarček bode bržčas dejal klobuk pod pazdaho in prosil domačega »korespondenta« »Marburgerce«, da ga bode v »vertheidingi« v redi »zbiksäl«.

Iz Makol. (Strašanski požar) je pretečeni teden g. Georgu ali mesarju, kakor mu navadno pravijo, uničil veliko in lepo zidano in urejeno gospodarstveno poslopje. Grozovita moč ognja je razdjala zidove proti ognju in oboke ter prodrla v vse shrambe in magacine in celo v kleti. Tako je zgorelo več sto mernikov vsakovrstnega žita in veliko stisnjene ali prešane krme in mnogo drugih rečij in izteklo je tudi 60 polovnjakov vina iz let 1885 in 1886. Cela škoda znaša blizu 50 tisoč gld. Poslopje je v torek zvečer t. j. 11. t. m. začelo goreti in je gorelo ves teden. Da se pri tem strašanskem požaru ni vnelo katero drugo poslopje, kojih je več tik pogorišča, zahvaliti je med drugim posebno gasilecem iz Poličan in Slov. Bistrice. Le tem se imamo zahvaliti, zlasti Poličanskim, da še Makolski trg stoji in ni s cerkvijo vred v prahu in pepelu.

Iz Doliča pri Slov. Gradcu. (Šolska britkost.) Na naši ljudski šoli so po vsej sili ustanovili drugi razred. V njem se sedaj pri praznih klopéh pridno zapisujejo šolske zamude, da je uradnega posla dovolj. Da je tukaj celdnevno obiskovanje šole celo nemogoče, bode nam pritrdil ves hribovski stan; zato smo tudi sklenili prositi z vsem štirimi vsolanimi občinami za poldnevni poduk. Med tem ko sta občini Kozjak in Mislinja k prošnji, sestavljeni od gosp. dr. Dečka, pridejali tudi postavno napravljene sejne zapisnike, so Vitanjski nemškutarji pri občinah Spod. Dolič in Paka, katerih uradovanje v svojih krempljih držijo, — prevpili, da ni treba sejnih sklepov za Šentflorijančane spisovati. Po tem takem znali smo že naprej, da naša prošnja s pomanjkljivimi pripomočki ne bode vsprejeta. In tako smo res dobili od gosposke odlok, v katerem se nam je od-

kritosrečno odgovorilo, da se nam polajšava poldnevnega poduka ne more dovoliti, ker občini Paka in Spodnji Dolič nista priložili postavnih sejdskih zapisnikov.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar se te dni mudijo na Ogerskem in sicer pri velikih vojaških vajah blizu Balassa-Gyarmat. — Dopolnilne volitve za državni zbor v Šentipolitskem okraju so razpisane na dan 22. oktobra. Pa je res že skrajni čas, kajti ta okraj je celo leto brez zastopnika v državnem zboru. Za poslanca bode gotovo izvoljen neumorni dr. Scheicher.

Češko. Izjemno stanje v Pragi je deloma odpravljeno, ker je porotno sodišče začelo redno poslovati. — Ono nedeljo je v Kraljevem Gradcu tamošnje mladočeško društvo imelo javen shod. Med Mladočehi je mnogo brezvercev, sicer se pa ne bi na tem shodu razgovarjali tudi o civilnem zakonu in zažiganju mrličev.

Šlezijško. Deželni predsednik dr. Jäger je umirovljen in na njegovo mesto pride svetovalec pri Praškem namestništvu grof Codenhove. — Šlezijkim Poljakom se v šolskih zadevah godi kakor nam, ali galiski Poljaki se zanje malo zmenijo; bojijo se zamere pri levičarjih.

Štajarsko. Cesarski namestnik, baron Kübeck, stopi bojda kmalu v pokoj in za namestnika dobimo grofa Merveldta s Tirolskega. Mislimo, da se to ne bode zgodilo jutri. — Državni poslanec liberalni grof Stürgkh postane bržčas dvorni svetovalec in pride v naučno ministerstvo. Kakor se vidi, nemški prenapetneži dosežejo vse, mi štajarski Slovenci pa nič, za to nam v kratkem mora počiti struna potrpežljivosti!

Koroško. Slovenci in katoliški Nemci pridno prirejajo volilne shode, ki so dobro obiskani. Dva shoda liberalnega »bauernbunda« pa sta bila res piškava. — Zadnjo nedeljo so se na shodu zaupnih mož v Beljaku zedinili nemški liberalci in nacionalci, seveda le zoper verne Nemce in Slovence.

Kranjsko. Narodno-napredna stranka skliče kmalu shod zaupnih mož v Ljubljano. — V Beli peči na Gorenjskem so otvorili 9. t. m. šulvereinsko šolo. Ondi zbrane šulvereince je brzojavno pozdravil tudi deželni glavar. Ta slovenski deželni glavar pač ne ve, kaj je nam Slovincem nemški šulverein!

Primorsko. Te dni je po Goriškem potoval tržaski namestnik, baron Rinaldini, da si je ogledal javne zavode ter poizvedoval o potrebah občin. — Društvo »Edinost« jo preteklo nedeljo imelo izredni občni zbor v Trstu. — Ker se je deželnega sodišča svetovalec Trnovec v Trstu pri neki obravnavi posluževal izključivo slovenskega jezika, so Italijani sila razburjeni, kakor to ve povedati graška »Tage-post«.

Ogersko. V Budapešti so dne 16. t. m. presvetli cesar ogovorili našo in ogersko delegacijo in izjavili, da je naše cesarstvo v prijateljstvu z vsemi državami in še se nadalje ohrani evropski mir. Proračun skupnih ministerstev znaša 149 milijonov, od lani za dobre 4 milijone več. — One dni se je začela pravda proti 18 Rumunom zaradi veleizdaje, seveda madjarske.

Galisko. V Levovu bivajoči Čehi in češki razstavljalci so napravili 14. t. m. sijajen obed, katerega se je tudi udeležil knez Sapiecha, predsednik razstave. — Iz Sibirije povrnivši se Poljaki so hoteli prirediti

v Levovu poseben kongres ali sestanek, toda policija jim je to prepovedala.

Vunanje države.

Rim. Oni teden so po noči na Vatikanskem vrtu papeževi žendariji zasledili dva potepuha, bržčas anarhista, ki pa sta brzo pete odnesla. — Sv. oče so 16. t. m. sprejeli 60 tirolskih romarjev. — Kakor že več let sem, so tudi letos papež Leon XIII. s posebnim pismom mesec oktober posvetili Kraljici sv. rožnega venca.

Italijansko. Framasoni se jezijo nad ministrom Crispijem, da je v Neapolju očitno klical na pomoč Boga in cerkveno oblast. Crispi pa te dni zatrjuje, da se on vsled onih besed nikakor noče spraviti s papežem. Za Crispija se na Italijanskem tudi nikoli ne bodo te stvari prav uravnale.

Francosko. Vlada bode na otok Madagaskar ob vshodni Afriki poslala 10.000 vojakov in več vojnih ladij, da utrdi gospodstvo. Da so na tem otoku Francozi prišli ob vso veljavo, krivi so sami. Protestantske angleške pridigarje so podpirali, francoske katoliške duhovnike pa zatirali.

Nemško. Pred kratkim se je nekaj poznanjskih Nemcev prišlo pritoževati k Bismarcku, ker vlada več očitno ne zatira Poljakov. Kaj Bismarcka to briga? — V Berlinu je nedavno zborovala »vsenemška zveza«, ki tudi hoče podpirati »Südmarko«. Da se naši nemčurji za »vsenemško zvezo« toliko zanimajo, to nam jasno kaže, koliko jim je za Avstrijo mar!

Bolgarsko. Te dni potuje po deželi knez Ferdinand s svojo soprogo. Povsod ju je ljudstvo zelo veselo. Vendar pa to potovanje ni menda v nobeni zvezi z volitvami v sobranje, ki se v nekaterih dneh pričenejo.

Srbsko. Kralj Aleksander pride meseca oktobra v Budapešto, da obišče našega presvetlega cesarja. — Na večih krajih so začeli ropati in požigati hajduki, katerih jih kacic 600. Zaradi tega je ukazal vojni minister, da se žendariji pomnožijo od 450 na 1250 mož.

Špansko. Volitve v parlament ali državni zbor so izpadle tako, da ima vlada trdno večino. — V Villi-franki so bili precejšnji nemiri, in so prišli trije batalijoni pešcev in eskadron konjikov reda napravljati. — Na mnogih krajih so bili gozdni požari. Sodi se, da zažigajo anarhisti.

Afrika. Sultan v Maroku ima nevarno vratno bolezen in se je bati, da umrje. — V Egiptu je sodilo vojaško sodišče jednega pašo zaradi trgovine s sužnji. Ta paša je bil sicer oproščen, njegov tovariš, tudi paša, pa ne bo, ker ga bodeta sodila tudi dva angleška častnika, kakor je to zaukazal general Kičener.

Azija. Na polotoku Koreja pri Ping-Jang so se zadnjo soboto Japonci resno spoprijeli s Kitajci. Kitajska vojska, broječa 20 tisoč mož, je bila popolnoma v nedeljo jutro premagana. Kitajcev je bilo 16 tisoč mrtvih, ranjenih in ujetih. Japonci pa so zgubili kakih 400 mož. Na Koreji so zdaj vsled te zmage Japonci gospodje, Kitajci pa so v silnem strahu, kajti japonska vojska utegne udariti proti glavnemu kitajskemu mestu, Pekingu.

Za poduk in kratek čas.

Žlahten cvet — presajen v boljši svet.

Od Sv. Lovrenca v Slov. goricah nam piše prijateljska roka te-le vrstice: Neusmiljena smrt kaj si sto-